

I. ZTD PRE UZAVRETÝ TD SYSTÉM

Pomôcka:

$$\begin{aligned}dQ &= dU + dW && [\text{J}] \\dq &= du + dw && [\text{J} \cdot \text{kg}^{-1}] \\q &= \Delta u + w && [\text{J} \cdot \text{kg}^{-1}]\end{aligned}$$

V rovniciach sa predpokladá, že:

- $dQ > 0$ pre teplo privádzané do sústavy
- $dQ < 0$ pre teplo odvádzané zo sústavy
- $dU > 0$ pre zvyšovanie vnútornej energie sústavy
- $dU < 0$ pre znižovanie vnútornej energie sústavy
- $dW > 0$ pre sústavu, ktorá koná prácu
- $dW < 0$ pre sústavu, ktorá spotrebúva prácu

Príklad A.2-1

Vzduch hmotnosti $m = 10$ [kg] je izochoricky ohrievaný z teploty $t_1 = -5$ [°C] na teplotu $t_2 = 50$ [°C]; ($r_{\text{vzd}} = 287$ [J·kg⁻¹·K⁻¹]; $\kappa = 1,4$).

a) Určite zmenu vnútornej energie; b) Vypočítajte c_p vzduchu !

Príklad A.2-2

Kompresorom stláčame $m = 2$ [kg] kyslíka teploty $t_1 = 20$ [°C], pričom sa spotrebuje kompresná práca $W = 48$ [kJ]; ($M_{\text{O}_2} = 32$ [kg·kmol⁻¹]; $\kappa = 1,4$).

Určite odvedené teplo Q , ak je teplota po kompresii $t_2 = t_1$ [°C] !

Príklad A.2-3

Aká je teplota kyslíka po kompresii ($t_2 = ?$), ak stláčame $m = 2$ [kg] kyslíka, ktorého počiatočná teplota je $t_1 = 20$ [°C].

Pri kompresii sa spotrebovala kompresná práca $W = 85$ [kJ] a počas kompresie sa chladením odvedlo teplo $Q = 40$ [kJ].

Aká by bola teplota kyslíka po kompresii, ak by sme neodvedli žiadne teplo ?

Príklad A.2-4

Elektromotor kompresora chladničky má príkon 1,5 [kW]. Chladnička je umiestnená v dokonale zaizolovanej miestnosti.

Stanovte zmenu vnútornej energie miestnosti za čas 30 [min] !

I. ZTD PRE OTVORENÝ TD SYSTÉM

Pomôcka:

- Zápis I.ZTD pre všeobecný proces v otvorenom systéme

$$\dot{Q} = \dot{m}_2 \cdot \left(h_2 + \frac{c_2^2}{2} + g \cdot z_2 \right) - \dot{m}_1 \cdot \left(h_1 + \frac{c_1^2}{2} + g \cdot z_1 \right) + \dot{W}_t + \left(\frac{dE}{d\tau} \right)_{KO} \quad [W]$$

- Zápis I.ZTD pre stacionárny proces, t.j. $\left(\frac{dE}{d\tau} \right)_{KO} = 0$; $\dot{m}_1 = \dot{m}_2 = \dot{m}$

$$\dot{Q} = \dot{m} \cdot (h_2 - h_1) + \dot{m} \cdot \left(\frac{c_2^2}{2} - \frac{c_1^2}{2} \right) + \dot{m} \cdot g \cdot (z_2 - z_1) + \dot{W}_t \quad [W]$$

$$q = h_2 - h_1 + \frac{c_2^2 - c_1^2}{2} + g \cdot (z_2 - z_1) + w_t \quad [J \cdot kg^{-1}]$$

$$dq = dh + d \frac{c^2}{2} + g \cdot dz + dw_t \quad [J \cdot kg^{-1}]$$

Príklad A.2-5

V regulačnej stanici zemného plynu je potrebné plyn pre regulátorom predohriať z teploty $t_1 = 7$ [°C] na teplotu $t_2 = 40$ [°C].

Hmotnostný tok plynu je $\dot{m} = 10$ [kg·s⁻¹] a $c_p = 2580,71$ [J·kg·K⁻¹].

Vypočítajte minimálny tepelný tok, na ktorý musíme dimenzovať kotle predohrevu zemného plynu !

Príklad A.2-6

Adiabatická parná turbína má výkon 6 [MW].

Parametre pary na vstupe sú: $p_1 = 2,5$ [MPa]; $v_1 = 0,10976$ [m³·kg⁻¹]; $h_1 = 3126,3$ [kJ·kg⁻¹]; $c_1 = 40$ [m·s⁻¹] a poloha vstupu nad úrovňou terénu je $z_1 = 9$ [m].

Parametre pary na výstupe sú: $p_2 = 15$ [kPa]; $v_2 = 9,2185$ [m³·kg⁻¹]; $h_2 = 2409,2$ [kJ·kg⁻¹]; $c_2 = 175$ [m·s⁻¹] a poloha vstupu nad úrovňou terénu je $z_2 = 4$ [m].

Stanovte:

- zmenu entalpie;
- zmenu kinetickej energie;
- zmenu potenciálnej energie;
- špecifickú užitočnú prácu turbíny;
- hmotnostný tok pary v turbíne;
- tlakové energie na vstupe a výstupe.

Príklad A.2-7

Prúd vzduchu stavu $t_1 = 10$ [°C] a $p = 80$ [kPa] vstupuje do vodorovného izolovaného rozširujúceho sa kuželového potrubia rýchlosťou $c_1 = 200$ [m·s⁻¹]. Vstupný prierez je $A_1 = 0,4$ [m²]. Výstupným prierezom vystupuje prúd rýchlosťou $c_2 = 2$ [m·s⁻¹].

Vypočítajte: a) hmotnostný tok vzduchu ($\dot{m} = ?$); b) teplotu vzduchu na výstupe ($t_2 = ?$)

Príklad A.2-8

V čerpadle má prísť k zvýšeniu tlaku o 3000 [kPa]. Hmotnostný tok vody 120 [kg·s⁻¹] vstupuje do čerpadla potrubím priemeru 22 [cm] a vystupuje potrubím priemeru 10 [cm] v rovnakej výške.

- Stanovte:
- Minimálny výkon pre pohon čerpadla, ak neuvažujeme hydraulické straty a vplyv prenosu tepla.
  - Aká je zmena kinetickej energie pri čerpaní za jednotku času ?
-

Príklad A.2-9

Sekcia elektrického vykurovania je tvorená kanálom v stene, v ktorom sa nachádza odporové teleso príkonu 18 [kW].

Prúd vzduchu, 135 [m³·min⁻¹], je ohrievaný pri vynútenom prietoku touto sekciou.

Stav vzduchu pre vykurovacou sústavou je: $p_1 = 100$ [kPa], $t_1 = 19$ [°C].

Tepelné straty vykurovacej siete sú 235 [W]. Uvažujte, že tlak sa nemení.

Určite teplotu vzduchu za vykurovacou sekciou !
